

Sərbəst auditor: Bilallı Bilal
Azərbaycan, Bakı ş., H. Əliyev 183
Tel.: + 994 (050) 497 00 09
E-mail: bilally.bilal@mail.ru

**"KASKAD - HİDRO M " MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ
CƏMİYYƏTİ**

Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun

Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditorların Rəyi

31 Dekabr 2024-cü il tarixinə başa çatan il üzrə

MÜNDƏRİCAT

	Səh.
MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ ÜZRƏ RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT.....	1
31 DEKABR 2024-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat.....	4
Konsolidə edilmiş mənfəət və zərər haqqında hesabat.....	5
Konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat.....	6
Konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	7
Maliyyə hesabatlarına qeydlər.....	8-19

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI

"KASKAD – HİDRO M" MMC-nin rəhbərliyinə

Rəy: Yg74ZlflWM

Biz "**KASKAD – HİDRO M**" MMC və onun törəmə müəssisələrinin (bundan sonra – "Qrup") konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını audit etmişik. Bu hesabatlar 31 dekabr 2024-cü il tarixinə olan konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və zərər və digər genişləndirilmiş gəlir hesabatından, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər hesabatından və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, həmçinin əsas mühasibat uçotu siyasəti haqqında xülasə daxil olmaqla konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlərdən ibarətdir.

Bizim fikrimizcə, təqdim olunmuş konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə onun konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün və dürüst şəkildə təqdim edir və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (BMHS) uyğun tərtib olunmuşdur.

Rəy üçün əsas

Biz auditimizi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun şəkildə həyata keçirmişik. Bu standartlara əsasən bizim məsuliyyətlərimiz bu hesabatın "Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorların məsuliyyəti" bölməsində daha ətraflı təsvir olunmuşdur. Biz Beynəlxalq Mühasiblər üçün Etika Standartları Şurasının (IESBA) tərtib etdiyi Beynəlxalq Etika Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları da daxil olmaqla) uyğun olaraq Qrupdan müstəqillik və digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə və IESBA Məcəlləsinə uyğun şəkildə yerinə yetirmişik.

Əldə etdiyimiz audit sübutlarının rəyimizi əsaslandırmaq üçün kafi və uyğun olduğuna inanırıq.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik BMHS-ə uyğun olaraq konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərtibi və dürüst təqdim olunmasına, həmçinin sui-istifadə və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli yanlışlıqların qarşısını almaq üçün zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminin yaradılmasına cavabdehdir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən rəhbərlik Qrupun fəaliyyətini davam etdirmə qabiliyyətini qiymətləndirməyə, bu mövzu ilə bağlı məsələləri (əgər varsa) açıqlamağa və mühasibat uçotunda fasiləsiz fəaliyyət

prinsipini tətbiq etməyə cavabdehdir — əgər Qrupu ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyəti yoxdursa və ya belə etməyə başqa əsaslı alternativ mövcud deyilsə.

Rəhbərlik Qrupun maliyyə hesabatlarının tərtibinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorların məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının bütövlükdə sui-istifadə və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli yanlışlıqlardan azad olub-olmadığına dair məqbul əminlik əldə etmək və rəyimizi əks etdirən auditor hesabatı təqdim etməkdir. Məqbul əminlik yüksək səviyyəli əminlikdir, lakin BAS-a uyğun şəkildə həyata keçirilmiş audit zamanı əhəmiyyətli yanlışlıq hər zaman aşkar ediləcək demək deyildir. Yanlışlıqlar sui-istifadə və ya səhvlər nəticəsində baş verə bilər və bunlar ayrılıqda və ya birlikdə istifadəçilərin bu maliyyə hesabatlarına əsasən verəcəkləri iqtisadi qərarlara təsir edə biləcəksə, əhəmiyyətli hesab olunur.

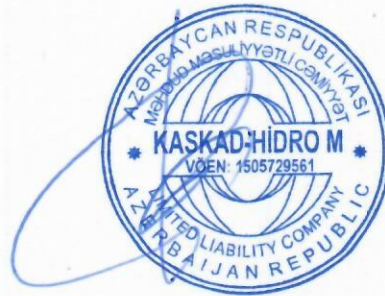
BAS-a uyğun olaraq audit həyata keçirərkən biz peşəkar mühakimə və peşəkar şübhəçiliyi daim qoruyuruq. Bundan əlavə, aşağıdakıları edirik:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında sui-istifadə və ya səhvlər nəticəsində baş verə biləcək əhəmiyyətli yanlışlıq risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə uyğun audit prosedurlarını layihələndirir və həyata keçiririk, və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və uyğun audit sübutları əldə edirik. Sui-istifadə nəticəsində yaranan yanlışlığın aşkar olunmama riski, səhv nəticəsində yaranan yanlışlıqlardan daha yüksəkdir, çünki sui-istifadə hallarına müqavilə, sənədlərin saxtalaşdırılması, qəsdən buraxmalar, yanlış təqdimatlar və ya daxili nəzarətin pozulması daxil ola bilər.
- Audit üçün uyğun audit prosedurlarını müəyyən etmək məqsədilə Qrupun daxili nəzarət sistemini anlayırıq, lakin bu sistemi qiymətləndirərək onun effektivliyi barədə fikir bildirmək niyyətində olmuruq.
- İstifadə olunan mühasibat uçotu siyasətinin məqsədəuyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış mühasibat qiymətləndirmələrinin və açıqlamaların məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Rəhbərliyin fəaliyyətin davamlılığı prinsipindən istifadə etməsinin məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk və əldə etdiyimiz audit sübutlarına əsaslanaraq Qrupun fəaliyyətini davam etdirmək qabiliyyətinə ciddi şübhə doğura biləcək hadisə və ya şəraitin olub-olmadığını müəyyənləşdiririk. Belə ciddi qeyri-müəyyənlik mövcud olduqda, biz auditor hesabatında bu barədə müvafiq açıqlamalara diqqət yetirməli, əgər bu açıqlamalar yetərsizdirsə, rəyimizi dəyişdirməliyik. Bizim nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisələr və ya şərait Qrupun fəaliyyətini davam etdirməsinə mane ola bilər.

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və onların əsas iqtisadi əməliyyatları və hadisələri düzgün əks etdirib-etdirmədiyini qiymətləndiririk.
- Qrupa daxil olan hüquqi şəxslərin və ya biznes fəaliyyətlərinin maliyyə məlumatları ilə bağlı yetərli və uyğun audit sübutları əldə edirik ki, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy verə bilək. Qrup auditinin istiqamətləndirilməsi, nəzarəti və icrasına görə biz məsuliyyət daşıyıırıq və auditor rəyimizə görə tam məsuliyyət bizə aiddir.

Biz audit zamanı rəhbərliklə auditin planlaşdırılmış həcmi və vaxtı, eləcə də əhəmiyyətli audit müşahidələri, o cümlədən daxili nəzarətdə aşkar edilən əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat mübadiləsi aparırıq.

23 iyun 2025
Bakı, Azərbaycan

«KASKAD-HİDRO M» MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

31 dekabr 2024-ci il tarixinə

(Azərbaycan Manatı ilə)

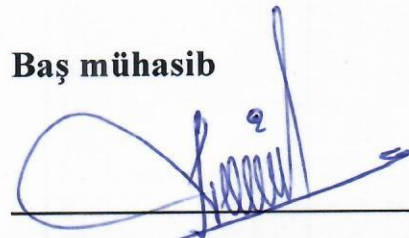
	2024-cü il	2023-cü il
Qeyri-maddi aktivlər	-	-
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	7.806.360,57	-
İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar	7.840,00	-
Cəmi uzunmüddətli aktivlər	7.814.200,57	-
Mallar	8.976.942,50	5.175.187,53
Alıcılar və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları	2.866.622,90	1.926.870,85
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	761.609,08	1.603.927,19
Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri	-	-
Sair qısamüddətli aktivlər	1.886.654,77	1.893.832,08
Cəmi qısamüddətli aktivlər	14.491.829,25	10.599.817,65
Cəmi aktivlər	22.306.029,82	10.599.817,65
Ödənilmiş nominal(nizamnamə) kapital	10,00	10,00
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	2.850.521,48	-
Hesabat dövrünün xalis mənfəəti (zərəri)	3.022.518,83	3.022.518,83
NEİP	1.321,71	-
Cəmi kapital	5.874.372,02	3.022.528,83
Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər	2.849.217,69	2.107.437,95
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	2.849.217,69	2.107.437,95
Malsatan və podratçılara qısamüddətli kreditor borcları	8.846.054,22	2.145.692,08
Təsisçilərə kreditor borcları	4.087.050,00	2.337.600,00
Alınmış qısamüddətli avanslar	97.613,96	550.214,84
Digər qısamüddətli öhdəliklər	551.701,93	436.343,95
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər	13.582.420,11	5.469.850,87

Direktor

Namazəliyev Rauf

Baş mühasib

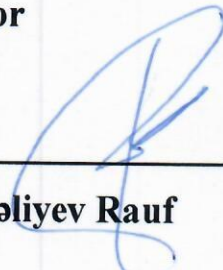
Abbaszadə Elvin

«KASKAD – HİDRO M» MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 2024-ci il tarixinə

Gəlirlər	(Azərbaycan Manatı ilə)	
	2024-cü il	2023-cü il
Əsas fəaliyyətdən gəlir	14.113.524,45	11.433.708,49
Satışın maya dəyəri	9.275.294,70	8.397.281,48
Ümumi Mənfəət/Zərər	4.838.229,75	3.036.427,01
Sair əməliyyat gəlirləri	-	-
Kommersiya xərcləri	-	-
İnzibati xərclər	1.013.935,48	131.407,40
Sair əməliyyat xərcləri	94.877,19	14.409,69
Fəaliyyətin dayandırmasından mənfəət (Zərər)	-	-
Əməliyyat mənfəəti (Zərəri)	3.729.417,08	2.890.609,92
Maliyyə gəliri	-	59.572,32
Maliyyə xərcləri	91.384,50	155.068,98
Asılı və birgə müəssisələrin mənfəətində (zərərlərində) pay	-	-
Vergi qoymadan əvvəl mənfəət	3.638.032,58	2.795.113,26
Mənfəət vergisi (20%)	719.349,30	559.022,65
Xalis mənfəət	2.918.683,28	2.236.090,61

Direktor

Namazəliyev Rauf

Baş mühasib

Abbaszadə Elvin

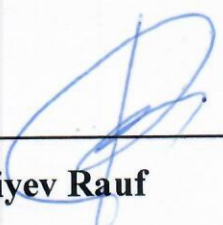
«KASKAD – HİDRO M» MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPITALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

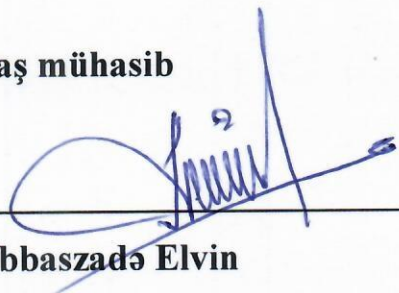
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
31 dekabr 2023-cü il tarixə qalıqlar	10,00	3.022.518,83	3.022.528,83
Dövr üzrə xalis mənfəət		2.851.843,19	2.851.843,19
Əlavə kapital			-
Dividend ödənişi			-
Nizamnamə kapitalı azalma	-	-	-
31.12.2024-cü il tarixə qalıqlar	10,00	5.874.362,02	5.874.372,02

Direktor

Namazəliyev Rauf

Baş mühasib

Abbaszadə Elvin

«KASKAD – HİDRO M» MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDILMIŞ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

(Azərbaycan Manatı ilə)

2024-cü il 2023-cü il

Əməliyyat fəaliyyətində yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti:

Amortizasiya xərci	48.455,17	-
Mənfəət vergisi xərci	- 19.349,30	- 561.831,65
Hesabat dövründə xalis mənfəət və ya zərər	3.638.032,58	2.809.158,27
Maliyyə xərcləri	- 91.384,50	-
Qısamüddətli debitor borcları: artma və ya azalma	- 939.752,05	- 1.028.188,33
Ehtiyatlar	- 3.801.754,97	- 2.832.734,89
Sair qısamüddətli aktivlər	7.177,31	- 2.154.936,97
Digər aktivlər	-	-
Nizamnamə kapitalı	-	-
İcarə üzrə kreditor borcları	-	-
Malsatan və podratçılara qısamüddətli kreditor borcları	6.700.362,14	2.754.911,97
Dividendlərin ödənilməsi üzrə təsisçilərə kreditor borcları	1.749.450,00	-
Alınmış qısamüddətli avanslar	- 452.600,88	1.140.204,84
Digər qısamüddətli öhdəliklər	116.803,61	112.945,32
Əməliyyat fəaliyyətində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri	6.255.439,11	801.360,21

İnvestisiya fəaliyyətində yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti:

Uzunmüddətli aktivlərin alınması/azalması	- 7.831.696,96	-
İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar	- 7.840,00	-
Qeyri- maddi aktivlərin alınması	-	-
İnvestisiya fəaliyyətində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri	- 7.839.536,96	-

Maliyyələşdirmə fəaliyyətində yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti:

Keçmiş illər üzrə bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	-	-
Uzunmüddətli bank kreditləri	741.779,74	764.562,54
Maliyyələşdirmə fəaliyyətində yaranan xalis pul vəsaitləri	741.779,74	764.562,54

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artma azalma	- 842.318,11	1.565.922,75
İlin əvvəlində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1.603.927,19	38.004,44
İlin sonunda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	761.609,08	1.603.927,19

Direktor

Namazəliyev Rauf

Baş mühasib

Abbaszadə Elvin

«KASKAD - HİDRO M» MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR

Qeyd 1: Giriş

Biz, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası tərəfindən **sərbəst auditor Bilallı Bilal Hilal oğlu**- na (VÖEN: 1803781212) verilmiş 29 may 2025-ci il tarixli SA seriyalı 611 sayılı lisenziyasına və **«KASKAD - HİDRO M» MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ** (VÖEN: 1505729561) (bundan sonra “Cəmiyyət” adlanacaq) ilə bağlanmış 05 iyun 2025-ci il tarixli M-37174 (BB- 01/2025) sayılı müqaviləyə əsasən 31.12.2024-cü il tarixində bitən il üzrə cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, məcmu gəlirlər haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Qeyd 2: Sifarişçi haqqında ümumi məlumat

«KASKAD - HİDRO M» MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ Azərbaycan Respublikasının Bakı şəhəri Vergilər Departamentinin Kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsi tərəfindən 14.12.2021-ci tarixdə Dövlət Qeydiyyatına alınaraq 1505729561 sayda dövlət qeydiyyat nömrəsi (VÖEN) verilmişdir.

“Cəmiyyət”-in nizamnamə fondu 10 (On) manat məbləğindədir. Təsisçilər Azərbaycan Respublikası vətəndaşı Rəsulov Rauf Xudaverdi oğlu 1 paydan ibarət 10 manat nizamnamə kapitalında mayalara malikdirlər.

“Cəmiyyət” – in hüquqi ünvanı: AZ1108, BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU, ƏCƏMİ NAXÇIVANI, ev.M2, m.M4

Qeyd 3: Əsas mühasibat uçotu siyasətinə dair məlumat

Hazırlanma əsası

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq, Beynəlxalq Maliyyə Standartları Şurası (IASB) tərəfindən təsdiqlənmiş tarixə əsaslanan qiymət üsulu (tarixi maya dəyəri) ilə hazırlanmışdır. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq olunan əsas mühasibat uçotu siyasətləri aşağıda göstərilmişdir. Bu siyasətlər bütün təqdim olunan dövrlər ərzində ardıcıl tətbiq olunmuşdur, başqa cür qeyd olunmadığı halda.

BMHS-ə uyğun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması müəyyən kritik mühasibat uçotu qiymətləndirmələrinin istifadəsini tələb edir. Həmçinin, Qrupun mühasibat uçotu siyasətlərinin tətbiqi prosesində rəhbərliyin mühakiməsindən istifadə etməsi tələb olunur.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əvvəlki dövrə aid müqayisəli məlumatları da təqdim edir.

Fəaliyyətin fasiləsizliyi (Going concern)

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun görünən gələcəkdə fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirəcəyi fərziyyəsi əsasında hazırlanmışdır. Bu, aktivlərin realizə olunacağı və öhdəliklərin normal biznes fəaliyyəti çərçivəsində yerinə yetiriləcəyi mənasını verir. Rəhbərlik Qrupun cari və gözlənilən mənfəətliliyini, əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan müsbət pul vəsaitlərini nəzərə alaraq hesab edir ki, Qrup yaxın gələcəkdə fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirəcək.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları

Törəmə müəssisələr Qrupun nəzarət etdiyi investisiya subyektləridir (strukturlaşdırılmış qurumlar da daxil olmaqla). Qrup aşağıdakı hallarda investisiya subyektinə nəzarət edir:

1. İnvestisiya subyektinin gəlirlərinə əhəmiyyətli təsir göstərən müvafiq fəaliyyətlərini istiqamətləndirmək səlahiyyətinə malikdirsə;
2. İnvestisiya subyektdən dəyişkən gəlirlərə məruz qalır və ya bu gəlirlərə hüququ varsa;
3. Qrup bu gəlirlərə təsir etmək üçün öz səlahiyyətindən istifadə etmək imkanına malikdirsə.

Qrupun digər müəssisə üzərində səlahiyyətə malik olub-olmadığını qiymətləndirərkən əhəmiyyətli potensial səsvermə hüquqları daxil olmaqla real hüquqların mövcudluğu və təsiri nəzərə alınır. Hüququn əhəmiyyətli olması üçün, qərar qəbul edildiyi zaman həmin hüququn faktiki olaraq həyata keçirilməsi mümkün olmalıdır. Qrup, investisiya subyektdə səhm səsvermə hüququnun əksəriyyətinə malik olmasa belə, digər səhmdarların səpələnmiş və az sayda olması şəraitində faktiki nəzarət həyata keçirə bilər.

Digər investorların yalnız müstəsna hallarda və ya fundamental dəyişikliklər zamanı tətbiq olunan qoruyucu hüquqları, Qrupun nəzarətini məhdudlaşdırmır.

Törəmə müəssisələr Qrupun nəzarəti əldə etdiyi tarixdən konsolidə olunur və nəzarət itirildiyi tarixdən konsolidə olunmaqdan çıxarılır.

Törəmə müəssisələrin satın alınması "satınalma metodu" ilə uçota alınır. Satınalma nəticəsində əldə olunan tanına bilən aktivlər, öhdəliklər və mümkün öhdəliklər,

satınalma tarixinə onların ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Goodwill aşağıdakı kimi hesablanır: ödənilən ümumi məbləğ + qeyri-nəzarət payı + əvvəlki payın ədalətli dəyəri – xalis aktivlər. Əgər bu fərq mənfidirsə ("mənfi goodwill" və ya "uğurlu alış"), həmin məbləğ mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Satınalma üçün ödənilən məbləğə: aktivlər, buraxılmış səhmlər, öhdəliklər, o cümlədən şərti ödənişlər daxildir. Lakin satınalma ilə bağlı hüquqi, məsləhət və digər peşəkar xidmətlərin xərcləri bu məbləğə daxil edilmir və müvafiq olaraq ya kapitaldan çıxılır, ya da xərc kimi tanınır.

Qrupdaxili əməliyyatlar, balanslar və realizə olunmamış gəlirlər və zərərlər konsolidasiya zamanı silinir. Bütün törəmə müəssisələr Qrupun siyasətləri ilə uyğun vahid mühasibat siyasəti tətbiq edir.

Cari və qeyri-cari təsnifat

Qrup, konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatında aktiv və öhdəlikləri cari / qeyri-cari prinsipi ilə təqdim edir.

Aktiv cari hesab olunur, əgər:

- Normal əməliyyat dövründə realizə ediləcəksə və ya satılacaqsə;
- Ticarət məqsədilə saxlanılırsa;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində realizə ediləcəksə;
- Pul vəsaiti və ya onun ekvivalentidirsə (lakin 12 ay ərzində istifadə və ya dəyişdirilmə ilə məhdudlaşdırılmamışsa).

Bütün digər aktivlər qeyri-cari kimi təsnif edilir.

Öhdəlik cari hesab olunur, əgər:

- Normal əməliyyat dövründə ödəniləcəksə;
- Ticarət məqsədilə saxlanılırsa;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində ödəniləcəksə;
- Öhdəliyin ödənilməsinə 12 ay müddətində qeyri-şərtsiz təxirə salmaq hüququ yoxdursa.

Bütün digər öhdəliklər qeyri-cari kimi təsnif edilir. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri qeyri-cari kimi təsnif olunur.

Xarici valyuta ilə əməliyyatların tərcüməsi

Qrupa daxil olan müəssisələrin funksional valyutası onların fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutasıdır. Qrupun bütün törəmə müəssisələrinin funksional valyutası Azərbaycan manatı (AZN) hesab olunur. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları AZN-də, yəni Qrupun təqdimat valyutasında hazırlanır.

Əməliyyatlar və balanslar:

- Pul vəsaiti ilə ifadə olunan aktiv və öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının (ARMB) rəsmi məzənnəsi ilə AZN-ə çevrilir.
- Əməliyyatların həyata keçirilməsi və balansların çevrilməsi nəticəsində yaranan valyuta fərqləri mənfəət və zərər kimi tanınır.
- Tarixi maya dəyəri ilə ölçülən qeyri-pul aktivlərə bu çevirmə tətbiq olunmur.

Maliyyə nəticələrinin təqdimat valyutasına çevrilməsi:

1. Aktiv və öhdəliklər – hesabat dövrünün sonundakı bağlanmış məzənnəsi ilə;
2. Gəlir və xərclər – orta məzənnə ilə (əgər bu orta məzənnə əməliyyat tarixlərindəki real təsiri əks etdirmirsə, həmin tarixlərdəki məzənnə ilə);
3. Kapitalın komponentləri – tarixi məzənnə ilə;
4. Nəticədə yaranan valyuta fərqləri digər genişləndirilmiş gəlirdə tanınır.

Qeyd: AZN ölkə xaricində tam konvertasiya olunan valyuta deyil. ARMB gündəlik rəsmi məzənnələri müəyyən edir. Bazar məzənnələri ilə fərqlər azdır və nəzarət olunur.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə istifadə olunan əsas rəsmi məzənnələr:

	Dekabr 31, 2024	Dekabr 31, 2023
AZN/1 US Dollars	1.7000	1.7000
AZN/1 EUR	1.7724	1.8766

Əsas vəsaitlər

Əsas vəsaitlər maya dəyəri ilə, yığılmış amortizasiya və mümkün dəyərsizləşmə çıxılmaqla uçota alınır.

- Cari təmir və xırda xərclər xərc kimi tanınır.
- Böyük hissələrin və ya komponentlərin dəyişdirilməsi kapitallaşdırılır, köhnəsi isə uçotdan çıxarılır.
- Səhmdar və ya onun nəzarətində olan müəssisələrdən ödənişsiz olaraq əldə edilən əsas vəsaitlər onların ədalətli dəyəri ilə tanınır və kapitalla əlavə olunur.

Hər hesabat dövrünün sonunda rəhbərlik aktivlərin dəyərsizləşməsinə dair hər hansı göstərici olub-olmadığını qiymətləndirir. Dəyərsizləşmə aşkarlanarsa, aktivin bərpa olunan dəyəri (ədalətli dəyəri – satış xərcləri və ya istifadə dəyəri) ilə balans

dəyəri müqayisə olunur. Fərq mənfəət və zərər hesabatında tanınır. Əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə itkiləri müvafiq hallarda geri qaytarıla bilər.

İstifadədən sonra aktivin sökülməsi ilə bağlı xərclərin gözlənilən cari dəyəri də ilkin maya dəyərinə daxil edilir (əgər bu öhdəlik IFRS-ə əsasən tanınmalıdırsa).

Tikintisi davam edən obyektlər maya dəyəri ilə uçota alınır və dəyərsizləşmə çıxılmaqla təqdim olunur. Tamamlandıqdan sonra binalar və avadanlıq kimi kateqoriyalara keçir və amortizasiya olunmağa başlanır.

Köhnəlmə

Köhnəlmə bərabər aşınma prinsipinə əsasən əsas vəsaitlərin təxmi edilən faydalı həyatı ərzində tətbiq edilir.

Əsas vəsaitlərin amortizasiyası: Əsas vəsaitlərin amortizasiyası Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 114-cü «Amortizasiya ayırmaları və gəlirdən amortizasiya olunan aktivlər üzrə çıxılan məbləğlər» maddəsinə müvafiq olaraq qalıq dəyəri üzrə müəyyən olunmuş normalar əsasında hesablanır.

Amortizasiya olunan aktivlər üzrə illik amortizasiya normaları aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

Torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitallaşdırılmış xərclər, binalar, tikintilər və qurğular	7 faizədək
Yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası üzrə	25 faizədək
Maşınlar və avadanlıq	20 faizədək
Nəqliyyat vasitələri	25 faizədək
Digər əsas vəsaitlər	20 faizədək

İnvestisiya əmlakı

İnvestisiya əmlakı kirayə gəliri və ya kapital artımı üçün saxlanılır. İlk tanınma zamanı transaction xərcləri daxil olmaqla maya dəyəri ilə ölçülür. Sonrakı illərdə – yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə çıxılmış maya dəyəri ilə balansda göstərilir. Amortizasiya düz xətt üsulu ilə, aktivin ömrü ərzində hesablanır. Aktivin satışı və ya istifadədən çıxarılması zamanı (əmlakın alınan şəxsi nəzarətinə keçdiyi və ya gələcək fayda gözlənilmədiyi halda) satışdan əldə olunan məbləğ balans dəyərindən çıxdıqda yaranan fərq mənfəət və zərəre daxil edilir. İşdəki dəyişikliklər ancaq istifadə məqsədinin dəyişməsi halında edilir.

Maliyyə aktivləri

Qrupun maliyyə aktivlərinə aiddir: pul vəsaitləri və ekvivalentləri, qısa müddətli investisiyalar, debitor borclar və digər qeyri-dövrəlik aktivlər.

Silinmə (Write-off)

Maliyyə aktivləri tam və ya qismən silinir, əgər Qrup bütün praktik bərpa yollarını tükətmişsə və bərpa olunacağına dair əsaslı gözlənti yoxdursa. Silinmə aktivin tanınmadan çıxarılması (derecognition) hadisəsidir. Qrup, hüquqi icra prosesi davam etsə də, müqavilə üzrə tələb olunan məbləğlərin bərpasına ümid olmadığı halda bu cür maliyyə aktivlərini silə bilər.

Tanınmadan çıxarılma (Derecognition)

Qrup maliyyə aktivlərini aşağıdakı hallarda tanınmadan çıxarır:

- Aktivlər ödənildikdə və ya onlardan yaranan pul axınları üzrə hüquqlar başa çatdıqda;
- Aktivlərdən yaranan pul axınları üzrə hüquqlar başqa şəxsə ötürüldükdə və:
 - Əhəmiyyətli dərəcədə mülkiyyətin risk və faydaları ötürüldükdə, və ya
 - Həm risk və faydaların ötürülməməsi, həm də saxlanmaması ilə yanaşı, aktiv üzərində nəzarət saxlanılmadıqda.

Əgər qarşı tərəf aktivin üçüncü bir şəxsə əlavə məhdudiyyətlər tətbiq etmədən satmaq imkanına malik deyilsə, Qrup həmin aktiv üzərində nəzarəti saxlamış sayılır.

Maliyyə aktivlərinin dəyişdirilməsi (Modification)

Qrup bəzən maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtlərini yenidən razılaşdırır və ya dəyişir. Dəyişikliklərin əhəmiyyətli olub-olmadığını qiymətləndirərkən aşağıdakı amillər nəzərə alınır:

- Gəlir paylaşımı və ya səhmlərə bağlı gəlir kimi yeni şərtlər,
- Faiz dərəcəsində əhəmiyyətli dəyişiklik,
- Valyuta nominasiya dəyişikliyi,
- Yeni təminat və ya kredit zəmanəti,
- Kredit alanın maliyyə çətinlikləri olmadığı halda kredit müddətinin uzadılması.

Əgər şərtlər əhəmiyyətli dərəcədə fərqlidirsə, ilkin aktiv tanınmadan çıxarılır və yeni maliyyə aktivini ədalətli dəyəri ilə tanınır. Bu tarix yeni aktiv üçün ilkin tanınma tarixi hesab olunur və növbəti dəyərsizləşmə hesablamalarında istifadə olunur.

Əgər dəyişiklik borcalanın maliyyə çətinlikləri səbəbindən edilmişsə və ilkin və dəyişdirilmiş pul axınları müqayisə edildikdə risk və faydalar əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməyibsə, həmin dəyişiklik tanınmadan çıxarılma ilə nəticələnir. Bu halda ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilərək yeni balans dəyəri hesablanır və nəticədə yaranan gəlir və ya zərər mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Maliyyə öhdəlikləri (Financial liabilities)

Qrupun maliyyə öhdəliklərinə ticarət və digər kreditör borcları, eləcə də kreditlər daxildir.

Ölçmə kateqoriyaları:

Maliyyə öhdəlikləri əsasən amortizasiya olunmuş dəyər (AC) üzrə ölçülür. Aşağıdakı hallar istisnadır:

- Ədalətli dəyərə əsasən ölçülən maliyyə öhdəlikləri (FVTPL),
- Maliyyə zəmanəti müqavilələri və kredit öhdəlikləri.

Qrup bəzi maliyyə öhdəliklərini ilkin tanınma zamanı FVTPL kimi təsnif edə bilər. Belə öhdəliklər üzrə mənfəət və zərərlər mənfəət və zərər hesabatında, kredit riskindən yaranan dəyişikliklər isə digər genişləndirilmiş gəlirdə (OCI) tanınır. Əgər bu yanaşma mühasibat uyğunsuzluğu yaradırsa, o zaman bütün dəyişikliklər birbaşa mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmadan çıxarılması

Maliyyə öhdəlikləri müqavilə üzrə öhdəlik ödənildikdə, ləğv edildikdə və ya müddəti bitdikdə tanınmadan çıxarılır.

Əgər borcun ilkin şərtləri ilə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə fərqli yeni şərtlərlə dəyişdirilərsə və ya borc başqa kreditörə dəyişdirilərsə, bu öhdəlik tanınmadan çıxarılır və yeni maliyyə öhdəliyi tanınır.

Şərtlər fərqli sayılırsa və yeni şərtlərlə pul axınlarının diskontlaşdırılmış dəyəri ilkin pul axınlarının dəyərindən ən azı 10% fərqlidirsə, dəyişiklik əhəmiyyətli hesab edilir. Yeni faiz növü, valyuta dəyişikliyi və ya konvertasiya şərtləri kimi keyfiyyət amilləri də nəzərə alınır.

Əgər dəyişiklik tanınmadan çıxarılma ilə nəticələnmirsə, xərclər və komissiyalar öhdəliyin dəyərinə əlavə edilir və yeni müddət ərzində amortizasiya olunur.

Maliyyə alətlərinin qarşılıqlı silinməsi (Offsetting)

Maliyyə aktiv və öhdəlikləri qanuni hüquq əsasında qarşılıqlı silindikdə və net əsasda hesablaşma niyyəti olduqda, konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatında net əsasda göstərilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Buraya banklardakı vəsaitlər, kassa pulları və orijinal müddəti 3 aydan az olan, yüksək likvidliyə malik depozitlər daxildir. Pul vəsaitləri amortizasiya olunmuş dəyər üzrə uçota alınır. Əgər hər hansı vəsait 12 aydan artıq müddətdə istifadə olunmayacağına, həmin məbləğ balansda "digər dövryyə aktivləri" kimi göstərilir.

Qısamüddətli investisiyalar

Bura ilk müddəti 3 aydan çox, lakin hesabat tarixinə 12 aydan az olan qısamüddətli depozitlər daxildir.

Ticarət və digər debitor borcları

Əvvəlcə ədalətli dəyər ilə tanınır, sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər üzrə qiymətləndirilir. Dəyərsizləşmə ehtiyatı və müştəri sədaqət proqramları üzrə təqdim ediləcək bonuslar çıxılır.

Ticarət və digər kreditor borcları

Qarşı tərəf müqavilə üzrə öhdəliyini yerinə yetirdikdə tanınır. Əvvəlcə ədalətli dəyər ilə tanınır, sonradan amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır.

Avans ödənişləri (Prepayments)

Avanslar dəyərsizləşmə çıxıldıqdan sonra maya dəyəri ilə uçota alınır. Əgər mal və ya xidmət bir ildən sonra alınacağına, və ya avans qeyri-dövrü aktiv üçün edilibsə, bu halda qeyri-dövrü aktiv kimi təsnif edilir. Aktivə nəzarət əldə edildikdə həmin məbləğ aktivin dəyərinə əlavə olunur. Əgər malların və ya xidmətlərin alınmayacağına dair göstərişlər varsa, avansın dəyəri azaldılır və bu məbləğ dəyərsizləşmə zərəri kimi tanınır.

Ehtiyatlar (İnventar)

İnventarlar maya dəyəri və xalis reallaşdırılma dəyəri arasında aşağı olanla qiymətləndirilir. Maya dəyəri çəki üzrə orta metod ilə müəyyən olunur. Xalis reallaşdırılma dəyəri – normal kommersiya dövryyəsinə gözlənilən satış qiymətindən satış və başa çatdırma xərcləri çıxıldıqdan sonra qalan məbləğdir.

Gəlir vergisi

Gəlir vergisi konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında hesabat dövrünün sonuna qədər qüvvədə olan və ya praktiki olaraq qüvvəyə minmiş qanunvericiliyə əsasən nəzərə alınır. Gəlir vergisi xərci hazırkı (cari) və təxirə salınmış vergilərdən ibarətdir və adətən mənfəət və zərər hesabatında tanınır. Lakin, bu vergi digər hərtərəfli gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan əməliyyatlarla əlaqəli olduqda, həmin dövrlərdə digər hərtərəfli gəlirdə və ya kapitalda da tanınır.

Cari gəlir vergisi

Cari vergi – cari və əvvəlki dövrlərə aid vergi mənfəətləri və ya zərərləri üçün vergi orqanlarına ödəniləcək və ya geri qaytarılacaq məbləğdir. Hesablama zamanı tətbiq edilən vergi dərəcələri və qanunlar hesabat tarixində qüvvədə olan və ya praktiki olaraq qüvvəyə minmiş dərəcələrə əsaslanır. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları aidiyyəti vergi bəyannamələrindən əvvəl təsdiq olunursa, vergi mənfəətləri və ya zərərləri təxminlərə əsaslanı bilər.

Təxirə salınmış gəlir vergisi

Təxirə salınmış vergi, balans metodu ilə müəyyən edilir və aktiv və öhdəliklərin maliyyə uçotu ilə vergi bazası arasında yaranan müvəqqəti fərqləri və vergi zərərlərinin gələcək illərə keçirilməsini əhatə edir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri, aşağıdakı hallar istisna olmaqla, yalnız vergi mənfəətinin olacağı və bu mənfəətin çıxılabilən müvəqqəti fərqləri, istifadə edilməmiş vergi güzəştləri və zərərləri əhatə edəcəyi ehtimal olunduqda tanınır:

► Təxirə salınmış vergi aktivləri aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınmasından yaranırsa (və bu əməliyyat biznes birləşməsi deyilsə), və həmin vaxt nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergi mənfəətinə və ya zərərinə təsir etmirsə;

► Törəmə müəssisələrə, assosiativlərə və birgə fəaliyyətlərdəki paylara dair çıxılabilən müvəqqəti fərqlərlə bağlı təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız bu fərqlərin yaxın gələcəkdə tərsinə çevriləcəyi və vergi mənfəətinin olacağı ehtimal edildikdə tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin daşıyıcı dəyəri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və daha artıq vergi mənfəətinin əldə olunacağı ehtimalı olmadıqda azaldılır. Əvvəllər tanınmayan təxirə salınmış vergi aktivləri yenidən qiymətləndirilir və əgər gələcəkdə vergi mənfəətinin əldə olunması ehtimalı varsa, tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri aktivin reallaşdırılacağı və ya öhdəliyin yerinə yetiriləcəyi tarixdə qüvvədə olacağı gözlənilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Təxirə salınmış vergi, əgər əsas əməliyyat mənfəət və zərər hesabatı xaricində tanınmışdırsa (məsələn, OCI və ya kapitalda), bu halda təxirə salınmış vergi də həmin sahədə tanınır.

Biznes birləşməsi zamanı əldə edilən, lakin ayrı-ayrılıqda tanınma meyarlarına cavab verməyən vergi güzəştləri sonradan yeni məlumatların ortaya çıxması ilə tanına bilər. Bu dəyişiklik ya goodwill-ə düzəliş kimi tanınır (əgər qiymətləndirmə müddəti ərzindədirsə və goodwill məbləğini keçmirsə), ya da mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Qrup yalnız aşağıdakı hallarda təxirə salınmış vergi aktivlərini və öhdəliklərini qarşılıqlı şəkildə silir:

- Cari vergi aktivlərini və öhdəliklərini qarşılıqlı silmək üçün qanuni hüquq mövcuddursa və
- Həmin təxirə salınmış vergilər eyni vergi orqanı tərəfindən, ya eyni vergi ödəyicisinə, ya da bir-biri ilə əlaqəli, vergi öhdəliklərini və aktivlərini gələcəkdə eyni vaxtda həll etmək niyyətində olan vergi ödəyicilərinə tətbiq olunursa.

Əlavə dəyər vergisi (ƏDV)

Satışa dair çıxış ƏDV-si ödəniş daxil olduqda vergi orqanlarına ödənilir. Alışlara dair daxil olan ƏDV, ƏDV fakturası alındıqdan sonra çıxış ƏDV-sindən çıxılmaqla geri alınır. Vergi orqanları ƏDV-nin net əsasda hesablaşmasına icazə verir. ƏDV, balans hesabatında aktiv və öhdəlik kimi ayrıca göstərilir. Debitor borclar üzrə dəyərsizləşmə yarandıqda, bu zərər ƏDV daxil olmaqla ümumi məbləğ üzrə tanınır.

Nizamnamə kapitalı və digər kapital ehtiyatları

Nizamnamə kapitalı Qrupun səhmdarı tərəfindən qoyulmuş kapital məbləğidir. Səhmdarın razılığı ilə artırıla və ya azaldıla bilər.

Əlavə ödənilmiş kapital – səhmdar tərəfindən edilən əlavə kapital yatırımlarıdır.

Dividendlər

Dividendlər elan edildiyi və təsdiqləndiyi dövrdə öhdəlik kimi tanınır və kapitaldan çıxılır. Hesabat tarixindən sonra, lakin maliyyə hesabatlarının təsdiqlənməsi tarixindən əvvəl elan olunan dividendlər "sonrakı hadisələr" qeydlərində açıqlanır.

Ehtiyatlar və öhdəliklər

Aşağıdakı şərtlər yerinə yetirildikdə ehtiyatlar tanınır:

- Qrupun keçmiş hadisə nəticəsində hüquqi və ya faktiki mövcud öhdəliyi var;
- Öhdəliyin yerinə yetirilməsi ehtimalı yüksəkdir;
- Öhdəliyin məbləği etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Əgər ehtiyatın bir hissəsi sığorta müqaviləsi ilə geri ödəniləcəksə və bu ödəniş demək olar ki, dəqiqdirsə, geri ödəniləcək məbləğ ayrıca aktiv kimi tanınır. Əgər vaxt amili əhəmiyyətlidirsə, ehtiyatlar uyğun **vergi öncəsi diskont dərəcəsi** ilə diskontlaşdırılır. Diskontun açılması nəticəsində yaranan məbləğ maliyyə xərci kimi tanınır.

Şerti öhdəliklər və aktivlər

Şerti öhdəliklər konsolidə edilmiş balansda tanınmır, lakin əgər iqtisadi fayda axınının ehtimalı uzaq deyilsə, qeydlərdə açıqlanır. Şerti aktivlər isə yalnız iqtisadi faydanın daxil olması ehtimal olunarsa açıqlanır, lakin balansda tanınmır.

Gəlirlərin tanınması

Qrup əsasən aşağıdakı əməliyyatlardan gəlir əldə edir:

- ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ TOPDAN SATIŞI,
- İSTİLİK SİSTEMLƏRİNİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI,
- BİNALARDA VƏ DİGƏR TİKİNTİ OBYEKTlərİNDƏ ELEKTROƏLAQƏ SİSTEMİ VƏ ELEKTRİK İSTİLİK SİSTEMLƏRİNİN QURUŞDIRILMASI,
- MƏİŞƏT ELEKTRİK MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI
- NASOS STANSİYALARININ TİKİNTİSİ VƏ TƏMİZLƏYİCİ QURĞULARIN TİKİNTİSİ

Gəlir, malların və ya xidmətlərin nəzarəti müştəriyə ötürüldükdə, gözlənilən ödəniş məbləği üzrə tanınır. Qrup, istisnalar xaric, adətən əsas tərəf (principal) sayılır, çünki müştəriyə təqdim etməzdən əvvəl mallar və ya xidmətlər üzərində nəzarəti saxlayır.

Xərclərin tanınması

Xərclər, müvafiq gəlirlərlə əlaqələndirildiyi dövrdə və ya iqtisadi faydanın azaldığı dövrdə tanınır. Xərclər aşağıdakı əsaslarla qeydə alınır:

- Xərclər, müvafiq gəlirin əldə olunması ilə birbaşa əlaqədirdə, həmin gəlirin tanındığı dövrdə tanınır (məsələn, satışın maya dəyəri);
- Əgər xərclər birbaşa gəlirlə əlaqəli deyilsə, xərclər xidmət və ya ehtiyatların istifadə edildiyi dövrdə tanınır;
- Əvvəlcədən ödənilmiş xərclər, gələcək dövrlərə aid olduqda aktiv kimi tanınır və müvafiq dövrdə amortizasiya edilir.

Risqlərin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risqlərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Cəmiyyətin kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərilə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski

Cəmiyyətin bir çox borcları təyin olunmuş marağı ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli maraq xərcləri sığortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, maraq normalarının daimi olmamasından irəli gələn bazar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşımır.

Ümumi (gross) və net təqdimat

Əgər Qrup malları və xidmətləri əsas tərəf kimi təqdim edirsə, satış və alışlar ümumi (gross) əsasda tanınır. Vasitəçi olduqda isə yalnız qazanc (marja) gəlir kimi tanınır.

Əsas və ya agent olma qərarı hüquqi və kommersiya şərtlərinə əsasən rəhbərlik tərəfindən qiymətləndirilir və bu qərar yalnız gəlirin və xərclərin uçotuna təsir edir, aktiv və öhdəliklərə təsir etmir.

Ehtiyatlar və şərti öhdəliklər

Hər bir hadisə üzrə Qrupun rəhbərliyi mümkün nəticəni və bu nəticənin Qrupun fəaliyyətinə təsirini ayrıca qiymətləndirir. Əgər mənfi nəticənin baş verməsi ehtimal olunarsa, bu zaman ehtiyat tanınır. Belə hadisələrdə Qrupun fəaliyyətinə mənfi təsir göstərə biləcək şərti öhdəliklər isə qeydlərdə açıqlanır.

"KASKAD - HİDRO M" MMC- nin direktoru:

Naməzəliyev Rauf

Sərbəst Auditor :

Bilal Bilallı

MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ
“KASKAD-HİDRO M” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİN RƏHBƏRLİYİNƏ

RƏY: Yg74ZlflWM

Biz, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası tərəfindən Sərbəst Auditor **Bilalılı Bilal Hilal oğlu** - na (VÖEN: 1803781212) verilmiş 29 may 2025-ci il tarixli SA seriyalı 611 sayılı lisenziyasına və **“KASKAD-HİDRO M”** Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (VÖEN: 1501942461) (bundan sonra “Cəmiyyət” adlanacaq) ilə bağlanmış 05 İyun 2025-ci il tarixli BB-01/2025 (M-37174) sayılı müqaviləyə əsasən 31.12.2024-cü il tarixində bitən il üzrə Cəmiyyətin konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, konsolidə edilmiş məcmu gəlirlər haqqında hesabatdan, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları **“KASKAD-HİDRO M”** Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti-nin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini, habelə konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir və düzgün təsəvvür yaradır.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məəcəlləsinin” (IESBA məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Şirkətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu və IESBA məəcəlləsinin tələblərinə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditini baxımından və

maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır. Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Rəhbərlik düzgün və ədalətli təsəvvür yaradan maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına uyğun hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar şəkkaklıq nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.

- Şirkətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərti, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühəsibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Şirkətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Şirkətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk. Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik. İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsini qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

Sərbəst Auditor

Bilal Bilal

“23” iyun 2025-ci il.